

SUDSKA HRONIKA: PREISPITIVANJE FINANSIJA HERCEG BOSNE

Author: [Goran Jungvirth](#)

Svedok tvrdi da su tokom bosanskog rata finansije bile pod kontrolom predsednika paradržave. Kurir koji je tokom rata (1992-95.) prenosio gotovinu za hrvatsku paradržavu u Bosni izjavio je pred Haškim tribunalom kako je za donošenje finansijskih odluka zadužen bio isključivo lokalni lider Mate Boban, a ne šestorica okrivljenih kojima se sudi za ratne zločine.

Miroslav Rupčić je trebalo da bude svedok optužbe na suđenju šestorici visokih zvaničnika bosanskih Hrvata; no, ispostavilo se da je najveći deo krivice pripisao Bobanu, predsedniku odmetničke regije Herceg Bosne, koja se nakon raspada Jugoslavije otopila od Bosne.

Sva šestorica okrivljenih – Jadranko Prlić, Bruno Stojić, Slobodan Praljak, Milivoj Petković, Valentin Ćorić i Berislav Pušić – terete se za zločine koji su tokom rata u Bosni počinjeni nad bošnjačkim civilima.

U optužnici se navodi da su okrivljena lica – u dosluhu sa bivšim hrvatskim predsednikom Franjom Tuđmanom, bivšim hrvatskim ministrom odbrane Gojkom Šuškom, generalom Jankom Bobetkom i pomenutim Bobanom – skovala tajni plan o proterivanju Bošnjaka i ostalih ne-Hrvata sa teritorija koje su bile pod hrvatskom kontrolom.

Rupčić je ove sedmice sudijama Haškog tribunala kazao da je iz Hrvatske u Herceg Bosnu redovno prenosio vreće sa novcem u kojima se nalazilo i po više desetina miliona hrvatskih dinara.

Kao nameštenik finansijskog odeljenja odmetničke vlade, Rupčić je Bobana opisao kao „boga i batinu Herceg Bosne“, ističući kako su svi ostali bili u njegovoj senci.

Novac je navodno stizao od hrvatske vlade i iz donacija katoličkih dobrotvornih organizacija. Iz jednog od dokumanata koji su predloženi sudu vidi se kako je u jednom trenutku na računu bila 131 milijarda hrvatskih dinara (što je u ono vreme iznosilo gotovo 2 milijarde nemačkih maraka).

„Sredstva su prikupljana iz poreza i doprinosa, kao i iz stranih donacija“, rekao je on. „Morate biti svesni da su se katoličke misije iz čitavog sveta uključile u prikupljanje sredstava za taj odbrambeni rat.“

Rupčić je odbacio navode optužbe po kojima su neki od okrivljenika kontrolisali paradržavne finansije. Čvrsto se držao tvrdnje da su u lancu donošenja odluka glavne karike bili Boban, koji je umro 1997.; Ante Jelavić, hrvatski političar koji je trebalo da igra vodeću ulogu u bosanskoj poratnoj vladi; te Pero Majić, kao svedokov šef.

„Boban je donosio sve finansijske odluke koje su se ticale vojske Herceg Bosne . . . Nikada nisam prisustvovao Bobanovom donošenju odluka, ali iz kazivanja Majića to mogu potvrditi“, rekao je on.

Svedok je rekao kako nije upoznat sa time u koje je svrhe korišćen najveći deo novca, napominjući kako tada o tome nije ni razmišljao. Dodao je i da su od tog novca isplaćivane i vojničke plate, te da je za isplaćivanje gotovine Privrednoj banci Zagreb (PBZ) bila neophodna dozvola hrvatske nacionalne banke.

Tužilac Kenet Skot (Keneth Scott) podsetio je svedoka na izjave koje je istražiteljima dao u julu 2005., a u kojima je nedvosmisleno ukazivao na to da je „Bruno Stojić sa svojim pomoćnicima odlučivao o prioritetima kada su u pitanju novčane pošiljke“.

Svedok je pak razliku u vlastitim izjavama objasnio time što ranije nije znao da paradržavno ministarstvo odbrane nije formirano sve do kraja 1993., usled čega Stojić nije mogao biti povezan s odlučivanjem.

No, tužilac je uzvratio da je takav argument besmislen, pošto je Stojić, i pre no što je postao ministar, rukovodio kancelarijom za odbranu Herceg Bosne, koja će naknadno promeniti ime u „ministarstvo odbrane“. A branioci su likovali zbog toga što „tužilac nastoji da diskredituje sopstvenog svedoka“.

Na kraju svedočenja, Rupčić se u više navrata izvinio okrivljenima za svaku eventualnu uvredu, naglašavajući da se pred sudom nije pojavio svojevóljno. „Nisam došao na poziv tužioca, nego zbog sudskog naloga. Upućena mi je subpoena [obavezujući poziv]“, rekao je on.

Rupčić je već proveo dve godine u zatvoru, pošto je osuđen kao pripadnik grupe koja je u martu 2001. – nakon što je njihova nacionalistička partija postigla loš rezultat na izborima – proglasila autonomiju u odnosu na Bosnu. Sudu je rekao da je pun gorčine zbog toga što je bio žrtveni jarac.

„Ja sam jedini Hrvat koji je osuđen na dve godine zatvora zbog projekta u kojem sam bio niko i ništa, dok su svi ostali glavni igrači oslobođeni“, rekao je on, nakon što su ga tužioci upitali za plan otcepljenja od Bosne.

Po završetku svedočenja, sudija Žan Klod Antoneti (Jean Claude Antonetti) se Rupčiću zahvalio na vremenu koje je odvojio za ovaj sud. „Doduše, sudeći prema vašem slučaju, budućnost nam je neizvesna,“, rekao je sudija.

Goran Jungvirth je izveštač IWPR-a iz Zagreba.

Location: Croatia
Bosnia and
Herzegovina

Topic: Courtside

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/sudska-hronika-preispitivanje-finansija-herceg-bosne>